

Ne felejtse el, hogy a vázlatot és a fogalmakat, évszámokat
bele kell írni a füzetbe!

Vázlat

Egyházi társadalom

- 1). A középkori egyház tagjai, a papok írni, olvasni is szinte csak ők tudtak.
A keresztény egyház élén a Rómából irányító **pápa** állt.
- 2). A papság két csoportra tagolódott.
A világi papság tagjai nem voltak egyenrangúak.
Az **érsekek** több egyházmegyét vezettek.
A **püspökök** munkáját a kanonokok segítették, akik iskolákat is működtettek.
- 3). A papság másik csoportját a **szereztesek** alkották.
Legtöbbjük a világtól elzárta, **kolostorokban** élt.
A kolostorokban az imádkozás, az olvasás és a kézzel írt könyvek, a **kódexek** másolása mellett sok egyéb munkát végeztek: tanítottak, földjeiket művelték, betegeket ápoltak vagy prédikáltak.
- 4). Kolduló szerzetesrendek alakultak, mint például a ferencesek rendje.
A rendalapító **Szent Ferenc** a szegénységet és az elesettek szolgálatát választotta.

Az egyház jövedelmei

- 5). A templomok fenntartása főként a tizedből a dézsmából történt.
Emellett adományokat is kaptak.

A pápaság és a császárság küzdelme

- 6). 476-tól a nyugati birodalomrészben a római püspök, a pápa irányította az egyház szervezetét.
Keleten a kereszténység központjává Bizánc vált.
Az itteni egyház szokásai, szervezete jelentősen eltért a nyugatiétól.
Vita alakult ki abban is, hogy kit illet meg az egész keresztény világ feletti főhatalom.
Mindez **1054**-ben a keleti és a nyugati egyház szakadásához vezetett.
- 7). A frank birodalom örökébe a Német-római Császárság lépett.
Uralkodói maguk akarták meghatározni, ki legyen a pápa, ki nevezze ki a főpapokat.

Végül a pápa és az uralkodó megegyezett abban, hogy közösen nevezik ki a püspököket.

Szentek és ereklyék

- 8). A keresztény vallás teljesen áthatotta a középkori lakosság mindennapjait.
A keresztelezés, az esküvő, a temetés is az egyház közreműködésével zajlott.
A vasárnapi istentisztelet célja az emberek tanítása volt.
- 9). A hivatalos egyházi tanításokkal ellentétes nézetek is terjedtek.
Az eszmék követőit **eretnekeknek** nevezték.
Az egyházi törvényszéket **inkvizíciónak** nevezték.
- 10). Az egyház szentté avatta azokat az embereket, akik különösen istenfélő életet éltek, vagy sokat tettek a hit terjesztéséért, védelméért.
A szentek csontjait, személyes tárgyaikat **ereklyéknek** nevezzük.
A szentek életét **legendákban** foglalták össze.

Fogalmak – Évszámok

szereztes – az a pap, aki **kolostorban** a világtól elzártan él

kódex – a szerzetesek által kézzel írt színes könyv

Szent Ferenc – szerzetes, a Ferences rend alapítója

Nursiai Szent Benedek – szerzetes, a Bencés rend alapítója

1054 – **szkizma** vagy a keresztény egyház két részre szakadása

invesztitúraharc – a Pápa és a Német-Római császár küzdelme
az egyházi birtokokba történő kinevezés jogáért

Canossa járás – a Pápa **1077**-ben a Császárt Canossa várához rendeli
azért, hogy kérjen bocsánatot tőle

eretnek – olyan ember, aki nem fogadja el az egyház tanításait,
tagadja azokat

inkvizíció – egyházi törvényszék;
az eretnekeket kínzással kényszerítették nézeteik
megváltoztatására

100 éves háború - **1337-1453** között Anglia és Franciaország
közt dúló 116 évig tartó küzdelem

**Jeanne d’Arc Szent Johanna - (1412– 1431) az „orléans-i szűz”,
katolikus szent, francia nemzeti hős**